

Modig om terapi med barn

PUBLISERT 4. april 2012

Stein Lunde | **Hypersuper superhyper**, *Hertervig forlag*, 2010. 218 sider

Det var med stor spenning jeg tok fatt på denne boken som det i innledningen står er laget til barn og ungdommer med lopper i blodet, kort lunte og med oppmerksomhet på tvers. Forfatteren er klinisk pedagog og jobber selv ved en barne- og ungdomspsykiatrisk klinikk.

Innledningsvis utfordrer forfatteren vårt godt kjente ADHD-begrep med å reformulere disse bokstavene til kjente ord og vendinger. Han er helt åpen på at han er skeptisk til den utviklingen man har sett innenfor ADHD-feltet de siste årene, både når det gjelder forståelsen av problemene og behandlingen.

Beholder nysgjerrigheten

Lunde har opplevd at mye av forskningen som gjennomføres, ikke ser ut til å være med på å se etter tiltak som kan hjelpe barn og ungdom, men heller bidrar til å øke vår bevissthet rundt problemene de skaper. Han påpeker også hvordan en slik innfallsvinkel lett kan medføre at foreldre som har problemer med å grensesette barna sine, lett kan kjenne igjen ADHD-fenomenene de leser om. Faren ved dette, mener han, er at det fører til en reduksjonistisk forståelse av et fenomen som er meget sammensatt. En forenkling gjennom en diagnose kan ifølge forfatteren lett føre til at vi slutter å være nysgjerrige, og at vi feilaktig fester en merkelapp på mennesker, en merkelapp de selv ikke vil ha.

Forfatterens terapeutiske arbeid med disse barna er interessante. Hans bidrag kan ved første øyekast virke til å utfordre systemet i dag, som er opptatt av evidensbaserte og lønnsomme arbeidsmetoder. Hans utgangspunkt for all jobbing med barn er at det først og fremst må skapes et bånd mellom behandler og barn som er forankret i at barnet opplever det å komme i terapi som positivt og meningsfylt. Slik jeg leser boken, advarer

han fagmiljøene mot å møte barnet med skjemaer og manualer i de første timene. Han selv er mer opptatt av å skape en god relasjon gjennom lek og felles fokus, og påpeker viktigheten av at barn må møtes forskjellig.

Skreddersøm - ikke manualer

Et hovedbudskap gjennom boken er at hvert enkelt barn bør møtes med «skreddersydd» opplegg. Dette er viktig fordi årsakene til ADHD-symptomer er svært ulike. Samme problem (henvisning) kan ha helt forskjellige årsaker, og trenger derfor helt forskjellige behandlinger. Forfatteren sender på denne måten et kraftig varsel til trenden man nå opplever innenfor spesialisthelsetjenesten, der den manualbaserte tilnærmingen begynner å feste sin posisjon.

Dette fremstår som en personlig skrevet bok, bygget på mange års egne erfaringer. Mitt inntrykk er at forfatteren ikke knytter seg til en spesiell faglig retning, men viser at han har god kjennskap til teorier rundt det han skriver om. Gjennom mange kliniske eksempler viser han leseren hvordan han tenker og hvordan han praktisk jobber. Gjennom teknikker som modellering, eksternalisering, tegninger og historier beskriver han hvordan man kan få god kontakt med barn som først og fremst trenger hjelp til det de strever med, og ikke først og fremst beskrivelser i form av bokstaver om hvem de er.

I et fagfelt der fokus på psykometri og diagnostisering i stadig større grad preger klinikerne, kan denne boken oppleves som en motvekt til det eksisterende majoritetsmiljøet. Den setter det terapeutiske arbeidet i sentrum og barnet i førersetet. I form av samspill, lek og kreativitet i timene kommer det tydelig frem at dette er en kliniker som er levende opptatt av få tak i ressursene som finnes i det enkelte barn.

Ved å tørre å skrive en slik personlig bok om et kontroversielt tema som ADHD må Stein Lunde være forberedt på å bli sett på som en «Rampete Robin» i ulike miljøer.

Anmeldt av Espen Idås, psykologspesialist BUP Horten, Stokke Andebu

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 49, nummer 4, 2012, side